

KURATORIUM
OŚWIATY
W KRAKOWIE

Warunki i sposób oceniania wewnątrzszkolnego 2015/2016

Slajd informacyjny

Prezentacja przekazana dyrektorom małopolskich szkół jesienią 2015 r.

Autorzy to pracownicy MKO:

- Aniela Kamińska – starszy wizytator
- śp. Teresa Kucińska – starszy wizytator
- Mariusz Maziarz – starszy wizytator
- Ewa Wojnar – starszy wizytator

Proszę o korzystanie z poszanowaniem praw autorskich
i o darmowe rozpowszechnianie.

Podstawa prawna:

- rozdział 3a ustawy z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. nr 256 poz. 2572 ze zm.)
- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 10 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 843) - nieaktualne (dop. GO)
- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 3 sierpnia 2017 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. poz. 1534) (aktualne, dop. GO)

Art. 44b ust. 3

Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznawaniu przez nauczycieli poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia **wiedomości i umiejętności** w stosunku do:

- 1) **wymagań** określonych w podstawie programowej [...] oraz **wymagań edukacyjnych** wynikających z realizowanych w szkole programów nauczania;
- 2) **wymagań edukacyjnych** wynikających z realizowanych w szkole programów nauczania – w przypadku dodatkowych zajęć edukacyjnych.

- 1) Brak wymagań edukacyjnych.
- 2) Zamiast wymagań edukacyjnych – plany wynikowe, kryteria oceniania, PSO, WSO, dowolne zasady przyjęte przez nauczyciela.
- 3) Wymagania wadliwe – nie są „edukacyjne” i „niezbędne”, nie odnoszą się do wiadomości i umiejętności, nie wynikają z podstawy programowej i programu nauczania.
- 4) Sformułowanie ogólnych wymagań edukacyjnych w statucie.
- 5) Ustalanie ocen bieżących z prac pisemnych wyłącznie na podstawie liczby lub odsetka uzyskanych punktów.
- 6) Uzasadnianie ocen bez odwoływania się do wymagań.
- 7) Brak wymagań edukacyjnych w klasach I-III szkoły podstawowej, (wiadomości i umiejętności oczekiwanych od ucznia na koniec odpowiednio klasy I i II).

- 8) Niezrozumienie lub nieznanomość zasad oceniania wewnątrzszkolnego, np. definicji oceniania.
- 9) Wadliwe rozpatrywanie przez dyrektorów spraw z zakresu oceniania (brak odniesienia do przepisów prawa - definicji, wymagań, celów oceniania itp.).
- 10) Brak skutecznego nadzoru pedagogicznego nad przestrzeganiem przez nauczycieli zasad oceniania wewnątrzszkolnego.
- 11) Brak realnego, zindywidualizowanego i skutecznego wspomagania nauczycieli w procesie oceniania osiągnięć edukacyjnych uczniów w ramach nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora.

- 1. Śródroczna i roczna ocena klasyfikacyjna uwzględnia systematyczność pracy, sumienne wypełnianie obowiązków na miarę możliwości ucznia w ciągu całego semestru.*
- 2. Oceny: semestralna i roczna są wystawiane na podstawie ocen częściowych z odpowiednimi wagami. Ocena semestralna bezpośrednio wynika ze średniej ważonej ocen częściowych. Semestralna i roczna ocena klasyfikacyjna jest średnią ważoną.*
- 3. Nauczyciel wg zasad dotyczących wystawiania oceny semestralnej, w terminie ustalonym przez dyrektora wystawia ocenę za II semestr nauki, a następnie biorąc pod uwagę oceny semestralne z I i II semestru wystawia ocenę końcoworoczną. W przypadku gdy oceny na I i II semestr różnią się od siebie o jeden stopień, oceną końcoworoczną jest ocena z II semestru. W przypadku gdy oceny na I i II semestr różnią się o dwa stopnie, oceną końcoworoczną jest średnia wyciągnięta z tych ocen.*

4. *Nauczyciel może nagrodzić plusem lub oceną: prawidłowe rozwiązanie trudniejszego zadania na tablicy, błyskotliwą i nieszablonową metodę rozwiązania problemu, pracę w grupie, przygotowanie referatu, aktywny udział w lekcji.*
5. *Pięć plusów to ocena bardzo dobra, waga oceny: 1.*
6. *Udział w lekcji, która często ma formę dyskusji, jest premiowany systemem „plusów” - trzy plusy to ocena bardzo dobra.*
7. *Ocenom częściowym przypisana jest waga 1, 2 lub 3 (np. ocena o wadze 2 jest dwa razy ważniejsza od oceny o wadze 1).*
8. *Wagi form sprawdzania osiągnięć uczniów: praca klasowa – 4, poprawa pracy klasowej – 3, kartkówka zapowiedziana – 3, poprawa kartkówki zapowiedzianej – 2, kartkówka niezapowiedziana – 2, odpowiedź ustna – 2, praca domowa – 1, aktywność – 1.*
9. *Do obliczenia średniej ważonej „plus” podnosi ocenę o 0,33, „minus” obniża ocenę o 0,33. Aby ocena mogła być zaokrąglona w górę, wartość średniej ważonej po przecinku musi być równa co najmniej 5.*

Przykłady nieprawidłowych wymagań edukacyjnych

Ocenę celującą może otrzymać uczeń, który nie ogranicza się tylko do przyswojenia treści programowych i wykazania określonymi w programie umiejętnościami, wykazuje się aktywnością na terenie szkoły oraz poza nią, chętnie podejmuje się zadań dodatkowych. Postawa ucznia jest wybitnie twórcza.

Opanowane umiejętności potrafi wykorzystać w życiu publicznym.

Uczeń opanował zdecydowaną większość treści programowych oraz posiada niezbędne umiejętności.

Uczeń posiada wiedzę epizodyczną, wskutek czego ma trudności z opisem przyczynowo-skutkowym.

Potrafi, korzystając z pomocy nauczyciela (...)

Rozwiązuje typowe zadania o średnim stopniu trudności przy pomocy nauczyciela.

Ucznia cechuje duży stopień samodzielności i aktywności w pracy na lekcji i na zajęciach pozalekcyjnych. Wykazuje się aktywnością na forum klasy, szkoły i poza nią.

Postawa ucznia jest zazwyczaj odtwórcza, ale sporadycznie wykazuje się aktywnością.

Wykazuje postawę współpracy.

Osiąga sukcesy w konkursach, przeglądach, festiwalach artystycznych lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

Zna najważniejsze zasady, wzory i definicje.

Uczeń w ograniczonym zakresie opanował podstawowe wiadomości i umiejętności, a braki nie przekreślają możliwości uzyskania podstawowej wiedzy w ciągu dalszej nauki.

Opanował wiadomości i umiejętności w zakresie pozwalającym na rozumienie większości relacji pomiędzy elementami wiedzy z przedmiotu.

Uczeń opanował treści wykraczające poza program.

Rozumie polecenia nauczyciela, choć w niepełnym stopniu.

Wykazuje się znajomością lektury obowiązkowej.

Art. 44b ust. 4

Ocenianie zachowania ucznia polega na rozpoznawaniu przez wychowawcę oddziału, nauczycieli oraz uczniów danego oddziału **stopnia respektowania przez ucznia:**

- zasad współżycia społecznego
- norm etycznych
- obowiązków ucznia określonych w statucie szkoły.

- 1) Brak kryteriów oceniania zachowania - przemyślanych, spójnych z koncepcją wychowawczą szkoły.
- 2) Kryteria oceniania zachowania są wadliwe – nie uwzględniają definicji, nie są zgodne z obszarami podlegającymi ocenie, nie odnoszą się do obowiązków ucznia określonych w statucie.
- 3) Punktowe kryteria oceniania zachowania; algorytmy i wzory służące do ustalania ocen zachowania.
- 4) Ocena zachowania nie jest wykorzystywana jako środek wychowawczy.
- 5) Brak systemu bieżącego oceniania zachowania uczniów.
- 6) Ustalanie klasyfikacyjnych ocen zachowania ucznia „na tle klasy”.

Art. 44b ust. 8

Nauczyciele na początku każdego roku szkolnego informują uczniów oraz ich rodziców [...] o:

- wymaganiach **edukacyjnych niezbędnych** do otrzymania przez ucznia poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych, wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania;
- **sposobach sprawdzania** osiągnięć edukacyjnych uczniów;
- warunkach i trybie **otrzymania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych.**

- 1) Brak ustalonych sposobów przekazywania uczniom i rodzicom informacji przewidzianych prawem.
- 2) Brak dowodów, że informacje przewidziane prawem zostały skutecznie przekazane uczniom i rodzicom.
- 3) Nieprzekazanie uczniowi i jego rodzicom informacji przewidzianych prawem w przypadku dostosowania wymagań i sposobów sprawdzania osiągnięć do potrzeb danego ucznia.
- 4) Przerzucanie na uczniów i rodziców zadania zapoznania się z wymaganiami, poprzez wskazanie miejsca, gdzie są dostępne, np. w bibliotece szkolnej.
- 5) Odnotowanie tematyki spotkania wychowawcy z rodzicami „zapoznanie rodziców z wymaganiami edukacyjnymi”, choć wychowawca nie ma ani obowiązku, ani możliwości, by to zadanie wykonać.

Art. 44c ustawy, § 3 rozporządzenia

Obowiązek dostosowania wymagań edukacyjnych do specyficznych potrzeb m.in.

- ucznia nieposiadającego opinii lub orzeczenia, który został objęty pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole – na podstawie rozpoznania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia, dokonanego przez nauczycieli i specjalistów [...];
- posiadającego opinię lekarza o ograniczonych możliwościach wykonywania przez ucznia określonych ćwiczeń fizycznych na zajęciach wychowania fizycznego – na podstawie tej opinii.

- 1) Brak możliwości dostosowania wymagań lub sposobów sprawdzania osiągnięć do potrzeb danego ucznia w przypadku, gdy nauczyciel nie sformułował wymagań i sposobów sprawdzania osiągnięć dla wszystkich uczniów oddziału.
- 2) Dostosowanie wymagań nie jest formą pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielanej w toku bieżącej pracy z uczniem, ustaloną przez nauczycieli i specjalistów w sposób określony w przepisach w sprawie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
- 3) Uczeń o specjalnych potrzebach edukacyjnych i jego rodzice nie uzyskali informacji o wymaganiach i sposobach sprawdzania osiągnięć dostosowanych indywidualnie do potrzeb i możliwości tego ucznia.
- 4) Przy ustalaniu klasyfikacyjnych ocen zachowania ucznia nie uwzględnia się wpływu stwierdzonych zaburzeń na jego zachowanie.

§ 5 rozporządzenia

1. Dyrektor szkoły zwalnia ucznia z **wykonywania określonych ćwiczeń fizycznych** na zajęciach wychowania fizycznego, na podstawie opinii o **ograniczonych możliwościach wykonywania przez ucznia tych ćwiczeń** wydanej przez lekarza, na czas określony w tej opinii.
2. Dyrektor szkoły zwalnia ucznia z **realizacji zajęć wychowania fizycznego, zajęć komputerowych lub informatyki**, na podstawie opinii o **braku możliwości uczestniczenia ucznia w tych zajęciach** wydanej przez lekarza, na czas określony w tej opinii.
3. Jeżeli okres zwolnienia ucznia z realizacji zajęć, o których mowa w ust. 2, uniemożliwia ustalenie śródrocznej lub rocznej [...] oceny klasyfikacyjnej, w dokumentacji przebiegu nauczania zamiast oceny klasyfikacyjnej wpisuje się „zwolniony” albo „zwolniona”.

Art. 44e

Nauczyciel uzasadnia ustaloną ocenę w sposób określony w statucie szkoły.

Sprawdzone i ocenione pisemne prace ucznia są udostępniane uczniowi i jego rodzicom.

Statut określa sposób udostępniania:

- sprawdzonych i ocenionych pisemnych prac ucznia;
- dokumentacji dotyczącej egzaminu klasyfikacyjnego, egzaminu poprawkowego, zastrzeżeń oraz innej dokumentacji dotyczącej oceniania ucznia - do wglądu i na wniosek ucznia lub jego rodziców .

Art. 44g

Przed rocznym klasyfikacyjnym zebraniem rady pedagogicznej nauczyciele prowadzący poszczególne zajęcia edukacyjne oraz wychowawca oddziału informują ucznia i jego rodziców **o przewidywanych dla niego rocznych ocenach klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych i przewidywanej rocznej ocenie klasyfikacyjnej zachowania,** w terminie i formie określonych w statucie szkoły.

Cel przekazania informacji :

umożliwienie uczniowi otrzymania rocznych ocen klasyfikacyjnych wyższych niż przewidywane, zgodnie z ustaleniami przekazanymi na początku roku szkolnego przez nauczycieli i wychowawcę oddziału.

- 1) Informowanie o przewidywanych śródrocznych ocenach klasyfikacyjnych.
- 2) Informowanie jedynie o przewidywanych niedostatecznych rocznych ocenach klasyfikacyjnych.
- 3) W klasach I-III szkoły podstawowej: nieprzekazywanie rodzicom informacji o przewidywanych opisowych rocznych ocenach klasyfikacyjnych.
- 4) Przewidywane roczne oceny klasyfikacyjne nie są utrwalone w dokumentacji przebiegu nauczania – nie można ustalić, o jakiej ocenie przewidywanej poinformowano ucznia i jego rodziców.
- 5) Przewidywane roczne oceny klasyfikacyjne są niejednoznaczne, np. 2/3. Uniemożliwia to uczniowi ubieganie się o otrzymanie rocznej oceny klasyfikacyjnej wyższej niż przewidywana.

- 6) Ustalenie rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych niższej niż przewidywana.
- 7) Ustalenie rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania niższej niż przewidywana – bez stosownego postanowienia statutu.
- 8) Naruszanie zasady, że roczną ocenę klasyfikacyjną z zajęć edukacyjnych ustala nauczyciel, a roczną ocenę klasyfikacyjną zachowania – wychowawca oddziału:
 - wpływanie przez dyrektora na oceny klasyfikacyjne ucznia;
 - wpływanie rady pedagogicznej na oceny klasyfikacyjne ucznia;
 - przeprowadzanie „egzaminu sprawdzającego” (lub innej formy egzaminu) z materiału nauczania w danym roku szkolnym dla ucznia, który ubiega się o ustalenie rocznej oceny klasyfikacyjnej wyższej niż przewidywana.

Art. 44k

1. Uczeń może nie być klasyfikowany z jednego, kilku albo wszystkich zajęć edukacyjnych, jeżeli brak jest podstaw do ustalenia śródrocznej lub rocznej [...] oceny klasyfikacyjnej z powodu nieobecności ucznia na tych zajęciach **przekraczającej połowę czasu przeznaczony na te zajęcia w okresie [...] za który przeprowadzana jest klasyfikacja.**
2. Uczeń nieklasyfikowany z powodu usprawiedliwionej nieobecności może zdawać egzamin klasyfikacyjny.
3. Uczeń nieklasyfikowany z powodu nieusprawiedliwionej nieobecności może zdawać egzamin klasyfikacyjny za zgodą rady pedagogicznej.

Uwaga: rada pedagogiczna wypowiada się co do możliwości zdawania egzaminu bez wniosku ucznia lub jego rodziców.

Art. 44n ustawy, § 19 rozporządzenia

- Zastrzeżenia dotyczące ustalenia rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych lub rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania niezgodnie z przepisami prawa dotyczącymi trybu ustalenia tej oceny zgłasza się od dnia ustalenia oceny, nie później jednak niż w terminie **2 dni roboczych** od dnia zakończenia rocznych zajęć dydaktyczno-wychowawczych.
- Sprawdzenie wiadomości i umiejętności ucznia przeprowadza się nie później niż w terminie 5 dni od dnia zgłoszenia zastrzeżeń.
- Komisja ustala roczną klasyfikacyjną ocenę zachowania ucznia w terminie 5 dni od dnia zgłoszenia zastrzeżeń.
- W skład komisji, która przeprowadza sprawdzenie wiadomości i umiejętności ucznia, wchodzi przewodniczący (dyrektor lub wyznaczony nauczyciel) oraz **2 nauczycieli**.

1. W miarę potrzeb w planie nadzoru pedagogicznego uwzględnić kontrolowanie przestrzegania przez nauczycieli zasad oceniania wewnątrzszkolnego, w szczególności w zakresie formułowania przez nich wymagań edukacyjnych.
2. Nauczycielom, którzy mają trudności w stosowaniu zasad oceniania wewnątrzszkolnego, zapewnić skuteczne, zindywidualizowane wspomaganie.
3. Dostosować statut szkoły, m.in. w zakresie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów, do przepisów znowelizowanej ustawy o systemie oświaty, w terminie do 1 września 2015 r. (wymóg ustawowy).

**Sprawdzaj
(rozpoznawaj)
to, czego
wymagasz.**

**Oceniaj
to, co sprawdzicieś
(rozpoznałeś).**

**Wymagaj
tego, czego
nauczysz.**

**Nauczaj tego, co jest w programie nauczania,
uwzględniającym podstawę programową kształcenia.**

KURATORIUM
OŚWIATY
W KRAKOWIE

Dziękuję za uwagę.